

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
végzése**

A határozat száma: Pfv.I.20.261/2022/5.

A tanács tagjai: Dr. Harter Mária a tanács elnöke
Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró
Dr. Szabó Klára bíró

A felperesek: [REDACTED] I. rendű
[REDACTED] – II. rendű
(mindketten: [REDACTED])

A felperesek képviselője:
Madari Ügyvédi Iroda
(1027 Budapest, Frankel Leó utca 5. mfsz. 2.,
ügyintéző: dr. Madari Tibor ügyvéd)

Az alperes: KDB Bank Európa Zrt.
(1051 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.)

Az alperes képviselője:
Dr. [REDACTED] ügyvéd
[REDACTED]

A per tárgya: végrehajtás megszüntetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:
az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:
Budapest Környéki Törvényszék
5.Pf.20.731/2021/9.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:
Dunakeszi Járásbíróság
9.P.20.062/2020/10.

Rendelkező rész

A Kúria az alperesnek a 2/2021. Polgári jogegységi határozat alaptörvény-ellenessége megállapításának kezdeményezése, valamint a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése iránti kérelmét elutasítja.

Ez ellen a végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A döntés előzményei

- [1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megszüntette a felperesek ellen folytatott [REDACTED]/2013. és [REDACTED]/2013. számú végrehajtásokat. Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság helyben hagyta az elsőfokú bíróság ítéletét.
- [2] A jogerős ítélet ellen az alperes nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése mellett az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezését kérte. Arra hivatkozott, hogy a biztosítéki céllal alapított önálló zálogjog esetén a 2/2021. Polgári jogegységi határozat (továbbiakban: PJE határozat) ellentétes az Alaptörvénnyel, mert olyan

Pfv.I.20.261/2022/5.

normatartalmat állapít meg, amely az 1959-es Ptk. 269.§ (3) bekezdéséből nem levezethető, és az önálló zálogjog megszerzőjére hátrányos, a törvényt lerontva, annak jogait korlátozza.

Kérelmét az 1959-es Ptk nyelvtani, logikai, és rendszertani értelmezésével, a jogalkotó szándékának értelmezésével, valamint a tulajdonhoz való alkotmányos alapjoghoz kapcsolódó érvekkel indokolta. Kifejtette, hogy a jogszabályban használt „alapul fekvő jogviszonyt ismerte” fordulat nem azonos a PJE jogegységi határozatban használt „önálló zálogjog biztosítéki céljának ismerete” fordulattal. A törvény annak a jogviszonynak az ismeretét írja elő, amelynek biztosítékaul az önálló zálogjog szolgál. Ezt a PJE határozat akként lazítja fel, hogy a zálogjog megszerzőjének elegendő csupán azt a tényt ismernie, hogy az önálló zálogjog biztosítékként szolgál.

Rámutatott: a jogszabályi előírás annak kívánja elejét venni, hogy akkor is érvényesíthető legyen az önálló zálogjogból fakadó követelés, amikor az alapul szolgáló jogviszony jogi hibájáról a szerző fél tud, és e jogviszony hibája miatt annak jogosultja, illetve az önálló zálogjog eredeti jogosultja a követelésétől elesne. Az önálló zálogjogot túlnyomórészt biztosítéki jelleggel alapítottak, a PJE jogegységi határozat azonban azt a kötelezettséget hárítja az önálló zálogjogot megszerezni kívánó félre, hogy az alapul szolgáló jogviszonyt, amennyiben ilyen van, megismerje a zálogjog elidegenítése előtt. Ez azonban lényegében arra vezet, hogy az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdését nem lehet alkalmazni.

Hangsúlyozta, hogy a biztosított jogviszony banktitkot is tartalmazhat, amely esetben sem a korábban hatályos Hpt., sem a jelenleg hatályos Hpt. nem teszi lehetővé a biztosított jogviszony tartalmának megismerését az önálló zálogjogot megszerezni kívánó személy részére. Erre csak akkor jogosult, ha a biztosított jogviszonyba is jogutódként kíván belépni. Különösen szembetűnő ez a probléma abban az esetben, ha a biztosított jogviszony kötelezettje és a zálogjog kötelezettje nem ugyanaz a személy.

A jogalkotó szándékának értelmezésével kapcsolatban idézte az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdését is módosító 2000. évi CXXXVII. törvényhez fűzött miniszteri indokolást. Álláspontja szerint az adott jogszabályi előírás csupán a rosszhiszemű joggyakorlás nevesített esetének tekintendő, rosszhiszeműség pedig csak abban az esetben állapítható meg, ha a szerző fél a zálogjoggal biztosított jogviszonyt is ismerte. A PJE jogegységi határozat rendelkezése nem fér össze az önálló zálogjog önállóan forgalomképes voltával, és az ezzel együtt járó előnyökkel. Az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdése alapján arra az eredményre vezet, hogy biztosítéki célú önálló zálogjog átruházásánál a jogszerző félnek fel kell tárnia a biztosított jogviszonyt. A jogalkotó az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdésében a főszabály alóli kivételként biztosítja a kifogás lehetőségét, a PJE jogegységi határozat azonban ezt megfordította és főszabállyá tette.

Előadta, hogy az önálló zálogjogból fakadó jogok korlátját az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdésének előírásai jelentik. A PJE jogegységi határozat ezt az előírást az önálló zálogjogosult hátrányára változtatta meg, azonban a tulajdonhoz való jogot a szükségesség-arányosság kritériumára figyelemmel csak törvény korlátozhatja, más nem.

A Kúria döntése

- [3] Az alperes kérelmei nem alaposak.
- [4] A Pp. 155/B § (1) bekezdése szerint a bíróság az Alkotmánybíróságnak [...] a jogegységi határozat alaptörvény-ellenességének megállapítására, továbbá nemzetközi szerződésbe ütközésének megállapítására irányuló eljárását az Alkotmánybíróságról szóló törvényben foglalt szabályok szerint hivatalból vagy kérelemre kezdeményezheti.
- [5] Az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdése szerint az önálló zálogjog átruházható. A zálogkötelezett az önálló zálogjog alapjául szolgáló jogviszonyból eredő jogait és kifogásait csak az önálló zálogjog közvetlen megszerzője vagy ennek olyan jogutódja ellen

Pfv.I.20.261/2022/5.

érvényesítheti, aki az önálló zálogjogot ingyenesen szerezte, vagy a szerzéskor az annak alapjául szolgáló jogviszonyt ismerte.

Az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdése szerint: ha ez a törvény szigorúbb követelményt nem támaszt, a polgári jogi viszonyokban úgy kell eljárni, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Saját felróható magatartására előnyök szerzése végett senki sem hivatkozhat. Aki maga sem úgy járt el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható, a másik fél felróható magatartására hivatkozhat.

- [6] A PJE jogegységi határozat rendelkező része szerint biztosítéki céllal alapított önálló zálogjog esetén, ha a zálogjog közvetlen megszerzőjének jogutódja a zálogjog megszerzésekor legalább arról tudott, hogy az önálló zálogjogot egy másik jogviszonyra tekintettel, annak biztosítékaként alapították, úgy kell tekinteni, hogy az alapul szolgáló jogviszonyt ismerte.
- [7] A jogegységi határozat rendelkező része és indokolása egységet képez. A jogegységi eljárás kereteit (az abban vizsgált kérdéseket, a jogegységi határozat tárgyát, és ebből következően a jogegységi határozat tárgyi hatályát) az indokolásból lehet részletesen megismerni.
- [8] A PJE jogegységi határozat rendelkező részében használt „az alapul szolgáló jogviszonyt ismerte” fordulatot az indokolás részletesen kifejti. A III. rész 6. bekezdése hangsúlyozza, hogy főszabály szerint „akkor állapítható meg, hogy az önálló zálogjog megszerzője ismerte az alapul szolgáló jogviszonyt, ha ténylegesen megismerte az alapjogviszony konkrét, az önálló zálogjog érvényesíthetőségére kiható tartalmát [...]”.
- Ezen kívül a Kúria ugyanebben a bekezdésben az önálló zálogjogra vonatkozó különös előírást [az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdését] az általában elvárhatóság – minden polgári jogi jogviszonyban érvényesülő – alapvető szabályára [1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdése] figyelemmel is értelmezte. Ezzel kapcsolatban kifejtette: „ha a jogutódnak [...] a zálogjog megszerzésekor legalább az alapul szolgáló jogviszony léteéről tudomása volt, akkor elvárható tőle, hogy tájékozódjon az alapügylet tartalmáról, annak az önálló zálogjog érvényesíthetőségét befolyásoló kikötéséről. Az ilyen jogutódot ezért úgy kell tekinteni, hogy a szerződéskor az alapjogviszony ismeretében volt.”
- [9] Az alperesnek ezzel ellenkező álláspontja, arra az eredményre vezetne, hogy ha az önálló zálogjogot megszerezni kívánó fél tud a zálogszerződés biztosítéki jellegéről, de nem kívánja megismerni a biztosított jogviszony tartalmát, vele szemben az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdésében alkalmazott kifogás nem lenne érvényesíthető. Ennek megfelelően kizárólag a zálogjogosult szerződéskötéskori akaratán múlna, hogy a zálogkötelezett érvényesítheti-e majd vele szemben a törvényben biztosított jogát. Ez az értelmezés azonban az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdésével nem lenne összhangban.
- [10] Abban az esetben, ha az önálló zálogjogot megszerezni kívánó fél a zálogjoggal biztosított jogviszony tartalmát jogszabály rendelkezése folytán (pl. banktitok miatt) nem ismerheti meg, az ilyen szerződés megismerésének kötelezettsége fel sem merülhet. Az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdése ugyanis az általában elvárható magatartást általános jelleggel írja elő, és ez az előírás abban az esetben érvényesül, ha az adott kérdésre nincs kifejezett jogszabályi előírás. Ha valamely konkrét magatartást egy jogszabály megtilt, vagy az nem teszi lehetővé valamely magatartás tanúsítását, az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdésében szabályozott általában elvárhatóság általános szabályát felülírja a tilalmat tartalmazó különös jogszabályi előírás.
- Az általában elvárható magatartás követelményének az felel meg, ha az önálló zálogjogi szerződés engedményezése előtt az engedményezésben résztvevő felek megkísérlik az adós hozzájárulását beszerezni, hogy a biztosított alapjogviszonyt megismerhessék. Ha az adós ehhez nem járul hozzá, akkor eredményesen nem élhet az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdése szerinti kifogással, hiszen maga akadályozta meg az alapjogviszony megismerésének lehetőségét, ebben az esetben az adós kifogása a 1959-es Ptk. 4. § (1) bekezdésébe ütközne. Ezzel ellentétes értelmezés az önálló zálogjog forgalomképességét nagy mértékben korlátozná.

Pfv.I.20.261/2022/5.

- [11] Az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdését is módosító 2000. évi CXXXVII. törvény indokolása valóban a jogszabályhely tartalmi pontosítását és egyértelműségét jelölte meg a módosítás céljának. Ezzel együtt: ahogyan a 2001. szeptember 1-je előtti, úgy az ezt követő szabályozás esetén sem zárja ki az 1959-es Ptk. 4. § (4) bekezdése alkalmazását.
- [12] Az alperes állításával szemben nem a PJE jogegységi határozat teremti meg az igény korlátozását, hanem azt az 1959-es Ptk. 269. § (3) bekezdése szabályozza. A Kúria a jogegységi eljárásban csupán arra világított rá, hogy azt az alapelvekre figyelemmel szükséges értelmezni. A jogszabályi korlátozást – a PJE jogegységi határozat indokolására figyelemmel – nem terjeszti ki, a zálogjogosultnak lehetősége van arra, hogy a peres eljárásban a kifogás ellen eredményesen védekezzen.
- [13] A kifejtettekre tekintettel a Kúria elutasította az alperesek az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezése iránti kérelmét és ebből következően a felülvizsgálati eljárás felfüggesztése iránti kérelmét is.
- [14] A végzés ellen a felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés e) pontja zárja ki.

Budapest, 2022. június 15.

Dr. Harter Mária s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró